

Vēsture

- **Tantum scimus, quantum memoria tenemus.**

- **Mēs zinām tik daudz, cik glabājam atmiņā.**

(latīņu teiciens)

Rīgas 1. medicīnas koledža (agrāk skola) 2016. gada novembrī svin savu simt četrpatsmito jubileju. Kā katrā vēsturiskā brīdī, arī šogad atceramies svarīgākos notikumus un cilvēkus, kuri veidojuši koledžas vēsturi, tāpat daļu no mūsu valsts vēstures, jo mācību iestāde ir neatņemama valsts un sabiedrības sastāvdaļa.

Skolas vēsturiskās saknes sniedzas gadsimtu tālā pagātnē – līdz pat 1902. gadam, kad parādījās pirmās ziņas par mācību iestādes aizsākumiem. Laikam ritot, tā ieguva Rīgas domes apstiprinātu nosaukumu – *Rīgas vecmāšu skola* (1924. – 1945.).

Pirmās telpas - 1902. gadā un tūlīt pēc tam, veidojoties Vecmāšu skolas pirmsākumiem, jaunajai mācību iestādei vēl nebija savas atsevišķas ēkas. Mācībām tika izmantotas pagrabstāva telpas, kas atradās Rīgas 1. slimnīcā zem Dzemdību nodaļas.

Pirmie absolventi - ir saglabājušās ziņas, ka 1902. gadā skolu pabeidza 9 audzēknes, 1904. gadā - 42. Rīgas 1. slimnīcas 1902. gada 3. oktobra vadības sēdes protokolā Nr.8 rakstīts, ka uz mācībām pretendējušas 100, bet uzņemtas tikai 11 skolnieces.

Attīstība - atbilstoši laikam: neraugoties uz abiem pasaules kariem, dažādām politiskajām krīzēm, skola pielāgojās un izdzīvoja visos laikos - reizēm sašaurinoties, citkārt paplašinot savu darbību. Piemēram, 1929. gadā tika pieņemts lēmums pagarināt mācību laiku līdz diviem gadiem, pamatojot to ar nepieciešamību realizēt paplašinātu mācību programmu, kurā skolas audzēknes - vecmātes, tiks labāk sagatavotas un absolvējot iegūs augstāku kvalifikāciju. Toreizējais skolas direktors dr. Ābele uzsvēra arī to, ka topošās vecmātes, divus gadus atrodoties slimnīcā, labāk izpratīs un apgūs ētikas prasības.

Prasības - 1930. gadā nākošajām vecmātēm, iestājoties skolā, tās bija šādas:

- uzņēma sievietes 22-40 gadu vecumā (pirms tam 18-35 gadus vecas), kuras mācēja lasīt, rakstīt un prata elementāro rēķināšanu,
- katrai bija jāuzrāda kristīšanas apliecība, kā arī vietējā policijas izziņa par nākošās skolnieces uzvedību,
- tā kā mācību laikā bija jādzīvo turpat blakus slimnīcai, pilngadīgās precētās sievas iesniedza vīra rakstisku piekrišanu par atrašanos prom no mājām, atraītnes uzrādīja dokumentus par vīra nāvi.
- Pirms skolas beigšanas katrai izlaiduma pretendentei bija jāuzrāda dokuments par 25-30 pieņemtām dzemdībām.

Mācību maksa - līdz 1938. gadam mācību maksa par 1 gadu bija 140 latu, bet pēc 1938. gada - 240 latu. Tajā laikā stipendijas nebija. Tomēr pēc 1936. gada Rīgas pilsētas valde nolēma sevišķi gudrajām un cītīgajām audzēknēm ar īpašas komisijas lēmumu zināmu summu piešķirt. Vēsturiskajos gados, kad saskaņā ar skolas budžetu un atbilstoši Noteikumiem par stipendijām tās tika maksātas, bija jāievēro, ka stipendijas valstij jāatmaksā 3 gadu laikā, sākot ar otro darba gadu.

Disciplīna un stingrība - par paviršu un sliktu darbu nodaļā vai aseptikas neievērošanu audzēknes bieži tika izslēgtas no skolas. 1920.-1924. gadā skolas direktors dr. Putniņš bija ieviesis stingru kārtību: 7 dienas pēc kārtas bija jādežūrē pa 12 stundām, par atpūtu nevarēja būt ne runas. Mācības notika vakaros, kad audzēknes pa dienu bija strādājušas slimnīcas nodaļās par sanitārēm vai apkopējām. Vēl viens obligāts lēmums - audzēknēm bez ierunas bija jānodod asinis, resp. jāklūst par donorēm, pretējā gadījumā draudēja izslēgšana.

Otrā pasaules kara gados skola kādu laiku darbojās kā Medicīnas māsu skola Baškīrijā.

1945. gadā skola uzsāka feldšeru apmācību, pamazām pārejot uz viena profila vidējā

medicīniskā personāla sagatavošanu, specialitātes nosaukums bija “feldšeris – vecmāte”.

1954. gadā Feldšeru un vecmāšu skolu pārdēvēja par Rīgas 1. medicīnas skolu.

1960. gadā Rīgas 1. medicīnas skolai pievieno Farmaceitu skolu.

1963. gadā skolai pievieno Zobu tehniķu skolu. Šajā gadā skola ieguva jaunu mājvietu Tomsona ielā 37, kur tā atrodas arī šodien – jau kā Rīgas 1. medicīnas koledža.

1992. gadā sadarbībā ar ārzemju partneriem no Skandināvijas valstīm un Kanādas un ar koledžas (tolaik skolas) direktores I. Bungas iniciatīvu un zināšanām tika izveidota Baltijas valstīs pilnīgi jauna specialitāte – zobārstniecības māsa.

1997. gadā tapa vēl viena jauna izglītības programma – zobārsta asistentu apmācībai.

2005. gadā mācības uzsāka māsas palīgi, 2010. gadā – aprūpētāji.

2005. gada augustā skola ieguva koledžas statusu un kā Rīgas 1. medicīnas koledža kļuva par Rīgas 1. medicīnas skolas tiesību un juridisko saistību pārņēmēju.

Vēsturiski nozīmīgs koledžai ir 2003. gads, kad mācību iestāde, tās vadība un pedagogi tika apbalvoti ar prestižo Dāvida Hieronīma Grindeļa medaļu – par ieguldījumu farmaceitu un medicīniskā personāla apmācībā.

Koledžas darbs un attīstība turpinās. Veiksmīgi notikušas nu jau vairākas mūsu mācību iestādes un izglītības programmu akreditācijas. Turpina paplašināties ārvalstu sadarbības partneru skaits, līdz ar to Rīgas 1. medicīnas koledža šodien ir guvusi atpazīstamību ne tikai Latvijā, bet arī aiz tās robežām.